

ཀུསྂ་ཡི་སེམས་བྲིད།

Instrucciones de Kusāli sobre la naturaleza de la mente

ལྟ་སྟོམ་བཤད་ཚུལ་མང་ལགས་ཀྱང་། །རང་སེམས་དེ་བོ་སྦྱོང་ལ་འདུས། །

སེམས་ཞེས་གཞན་དུ་ཡོད་པ་མིན། །ད་ལྟོ་རྣམ་རྟོག་འདི་ཀྱི་ཡིན། །

Aunque son muchas las maneras de explicar la visión y la meditación, todas ellas se reducen a sostener la esencia de la propia mente.

Esta «mente» no es algo que exista en otro lugar: es el propio pensamiento que está ocurriendo ahora mismo.

དེ་རྗེས་ཕྱི་རུ་མི་འབྱང་བར། །ཁོ་རང་རང་དོ་བཞུས་པའི་ཆོ། །

བཟླ་བྱ་ལྟ་བུ་ད་གཉིས་སྟུ་མེད། །སྦྱོང་པ་ཡིན་པས་དངོས་བོ་མེད། །

Sin perseguirlo ni seguirlo a dondequiera que conduzca, cuando miras directamente a su propia esencia, no hay dualidad entre «observador» y «lo observado».

Como es vacía, no existe ninguna sustancia real.

གསལ་བ་ཡིན་པས་རང་གིས་རིག། །ཐ་དད་མ་ཡིན་ཟུང་དུ་འཇུག། །

ཅི་ཡང་མེད་ལས་ཅི་ཡང་འཆར། །དེ་ཉིད་རང་དོ་ཤེས་ཅོང་གི། །

Como es clara, es consciente de sí misma.

Estas cualidades no están separadas; están unidas.

De la nada absoluta surge todo.

Con solo reconocer su propia esencia de esta manera,

མི་བརྗེད་དྲན་པས་བསྐྱེད་བ་ལས། །བསྟོམ་བྱ་གཞན་དུ་མི་འཇོལ་ཞིང་། །

ཡིན་མིན་བཞེད་བཅོས་རེ་དོགས་ཀྱིས། །མ་བསྐྱེད་རང་སར་བཞག་པ་ཡིན། །

sosteniéndola con la atención plena de no olvidarla, no busques ningún otro objeto de meditación.

Sin fabricaciones de «¿es esto o no?»,

sin corromperla con la esperanza y la duda,

deja que (la mente) repose en su propio lugar.

ཐ་མལ་ཤེས་པ་བཟོ་མེད་འདི། །ཆོས་སྐྱོལ་དོན་གསལ་མཐར་ཐུག་ཡིན། །
ཕྱག་རྒྱུ་གསལ་ཆོས་སྐད་གྲངས་མང་ཡང་། །ཉམས་ལེན་རྩ་བ་འདི་རུ་འདུས། །

Esta conciencia ordinaria, sin artificios,
es la luz clara última del dharmakāya.

Aunque el Mahāmudrā y el Dzogchen emplean muchos términos técnicos,
la raíz de la práctica se reduce a esto.

དེ་ཡིས་མི་ཆོག་སངས་རྒྱས་ཞེས། །བཟང་པོ་གཞན་དུ་འཆོལ་བ་དེ། །
རེ་དོགས་འཆིང་བ་ཡིན་ཕྱིར་སྤོངས། །དེ་འདྲ་རྩི་བཞིན་རྟོགས་པའི་ཐབས། །

No conformarse con esto y pensar que la budeidad
es algo mejor que deba buscarse en otro lugar
es quedar atado por la esperanza y el temor; por tanto, ¡evítalo!
Como un medio para realizar esto tal como es:

མོས་སྤྱད་ཆོག་སངས་གསལ་ཆེ་བས། །རྟག་ཏུ་སྤྲུལ་ཨོ་རྒྱལ་རྩེར། །
མོས་སྤྱད་གཞན་དུ་བསྐྱུར་བ་དང་། །སློབ་སྦྱོང་དགོས་པ་འབད་པར་འཆོལ། །

la devoción y la reunión de las acumulaciones son de máxima importancia.
Así que, cultiva siempre la devoción hacia el gurú Padmasambhava,
penetrando en el punto vital de la devoción,
y esfuérzate por practicar la virtud con tu cuerpo, palabra y mente.

སྒྲིག་བྱི་འདུའི་རིག་ཐུགས་འཆང་། །རང་སློབ་པ་དྲུག་ཆོས་འཕེལ་དོར། །
སློབ་སྦྱོང་མཐར་ཡས་ཀྱིས་ལྷོས། །བདེ་ཆེན་འོད་གསལ་གླིང་ནས་བྲིས། །

*En respuesta a la petición de mi discípulo Pema Chöpel,
sustentador de mantras de conocimiento (vidyamantradhara) de Gatö Trindu,
yo, el kusāli Lodrö Thayé, escribí esto en Dechen Ösal Ling.*

དགོས་ལེགས་འཕེལ།
¡Que florezcan la virtud y la bondad!

Traducción provisional: L. Maitri (Maite Castellano), 2026.